

SPRÁVA O AKTUÁLNO M VÝSKYTE MEGASCOLIA MACULATA (HYMENOPTERA: SCOLIIDAE) V LEVICIACH (JZ SLOVENSKO)

Vladimír Smetana

Tekovské múzeum, Sv. Michala 40, 934 69 Levice.

E-mail: vladimir.smetana@muzeumlevice.sk

Abstract:

Smetana V. 2015: Report on recent occurrence of *Megascolia maculata* (Hymenoptera: Scoliidae) in Levice town (SW Slovakia). *Acta Musei Tekovenss Levice* 10: 206 – 207.

Megascolia maculata is a rare species in Slovakia. Short report presents the finding of this species in the Levice town, in May 2013.

Key words: *Megascolia maculata*, Hymenoptera, Levice, SW Slovakia

Žihadlovka obrovská – *Megascolia maculata* (Drury, 1773) je jedným z 5 zástupcov veľkej čeľade Scoliidae, žijúcich na území Slovenska. Patrí k najväčším druhom blanokrídľeho hmyzu (Hymenoptera). Je rozšírená a pomerne hojná v celej mediteránnej oblasti, zasahuje až na Kaukaz, do Turecka a okolitých krajín a do západného Iránu. Pre vývoj svojho potomstva využíva larvy veľkých chrobákov, predovšetkým nosorožteka obyčajného (*Oryctes nasicornis*), ktoré ektoparazitická larva žihadlovky postupne požiera (MACEK et al. 2010). U nás sa vyskytuje nominálny poddruh.

Megascolia maculata je dosť častá v Maďarsku, v poslednom čase bola pozorovaná i v meste Komárom, neďaleko hraníc so Slovenskou republikou (18.05. 2008, Peter Šima, leg. et det.). Na južnom Slovensku a na južnej Morave v okolí Břeclavi (info dostupné napr. na www.biolib.cz) dosahuje severnú hranicu svojho areálu rozšírenia. Vzhľadom k tomu je u nás vzácna a jej nálezy sú sporadické. V minulosti bola zistená napr. v okolí Štúrova, Filáková i Slovenského Nového Mesta (BAŤA et al. 1938). V súvislosti s touto krátkou správou je dôležitý nález samca z lokality Levice – Kalvária z roku 1988, publikovaný v Červenej knihe ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov ČSFR (ŠKAPEC et al. 1992).

V máji 2013 som pozoroval druh *Scolia maculata* priamo na území mesta Levice.

Samica oblietavala nevel'kú lipu malolistú (*Tilia cordata*) v areáli V. Základnej školy na sídlisku Rybníky III.

Materiál:

Podunajská pahorkatina (Hronská niva), Levice, Rybníky III, 14.V. 2013, 1♀, V. Smetana, pozorovanie na lokalite.

Koordináty: 48°12'29'' N, 18°36'28,5'' E.

Mapové pole Databanky fauny Slovenska 7777d.

Výskyt *Megascolia maculata* po 25 rokoch od prvého nálezu oprávňuje predpokladať, že je tento vzácny druh v Leviciach a ich okolí trvalo prítomný. Nepriamym dôkazom je veľmi početný výskyt hostiteľského druhu *Oryctes nasicornis*. Koncom jari a začiatkom leta býva každoročne množstvo exemplárov nosorožteka nachádzaných priamo v uliciach mesta.

POĎAKOVANIE

Autor ďakuje RNDr. Petrovi Šimovi, PhD. za údaj o výskyte druhu v meste Komárom i za cennú poznámku k textu príspevku.

LITERATÚRA

- BAŤA L., HOFFER A. & ŠUSTERA O. 1938: Prodrusus blanokřídlého hmyzu Republiky Československé. Pars II. *Sborník Entomologického Oddělení Národního Musea v Praze* **16**: 166–223.
- MACEK J., STRAKA J., BOGUSCH P., DVOŘÁK L., BEZDĚČKA P. & TYRNER P. 2010: Blanokřídlí České republiky I. - žahadloví. Academia, Praha, 524 pp. ISBN 978-80-200-1772-7.
- ŠKAPEČ L. et al. 1992: Červená kniha 3 ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov ČSFR. Příroda, Bratislava, 150 pp. ISBN 80-07-00400-9.

Recenzent: RNDr. Peter Šima, PhD.